

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 - 2530

นางฐิติมา เจริญกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-533-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016586

J 10312389.

A SYNTHESIS OF MASTER'S THESES IN THAI LANGUAGE INSTRUCTION
FROM B.E. 2518 - 2530

MRS. THITIMA CHAROENKOOL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-533-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย
ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2518 - 2530

โดย   นางฐิติมา เจริญกุล

ภาควิชา   มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์สายใจ อินทรัมย์พรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... *พร อภิรักษ์* .....   คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัส)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *วรา สมนสิทธิ์* .....   ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิบลศรี วาสนสมสิทธิ์)

..... *สายใจ อินทรัมย์พรณ์* .....   อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทรัมย์พรณ์)

..... *สุวิณา อุตย์รัตน์* .....   กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิณา อุตย์รัตน์)

..... *ศิริสมบุรณ์ เวช* .....   กรรมการ
(อาจารย์นรทนต์ ศิริสมบุรณ์ เวช)

ฐิติมา เจริญกุล : การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยตั้งแต่
ปี พ.ศ.2518-2530 (A SYNTHESIS OF MASTER'S THESES IN THAI LANGUAGE
INSTRUCTION FROM B.E. 2518-2530) อ.ที่ปรึกษา : รศ.สายใจ อินทร์พรหม, 189
หน้า. ISBN 974-577-533-9

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอน
ภาษาไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2518 - 2530 จำนวน 455 เล่ม แยกสังเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้เทคนิค
เบตต้า 70 เล่ม และสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ 385 เล่ม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือสังเคราะห์ 2 ชุด คือ
แบบสรุปรายละเอียดวิทยานิพนธ์ และแบบประเมินงานวิจัยด้วยตนเอง การวิเคราะห์ใช้วิธีแจกแจง
ความถี่ของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามเนื้อหาสาระ วิธีวิจัย สถานภาพประชากร แหล่งที่อยู่ประชากร ผลการ
ประเมิน สถาบันที่ผลิต และปีที่พิมพ์เผยแพร่ ผลการสังเคราะห์และวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ผลิตมากที่สุดในปี พ.ศ.2530
เนื้อหาสาระส่วนใหญ่เป็นด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่
เป็นเชิงทดลอง ประชากรส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งอยู่ในต่างจังหวัดจังหวัดเดียว
วิทยานิพนธ์ส่วนมากได้รับการประเมินในระดับดี และมีเพียง 10 เล่ม ที่ได้รับการประเมินในระดับผ่าน
2. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อ เน้นความ
แตกต่างระหว่างบุคคล วิธีสอนที่ใช้แบบฝึก วิธีสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนโดยใช้สิ่งเร้า และ
วิธีสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ
ปกติ และพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการพูด อ่าน เขียน
มีค่าเท่ากับ 0.66 และมีความแปรปรวน 0.042
3. ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
ของหลักสูตรมาก เนื้อหาควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยและน่าสนใจ เหมาะกับระดับชั้นของ
นักเรียน ลักษณะรูปเล่มของหนังสือเรียน ควรกระชับรัดและคงทน การสอนโดยใช้เทคนิคใหม่ ๆ
ส่วนใหญ่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สื่อการเรียนการสอนที่ผลิตมีประสิทธิภาพ ความเกณฑ์
มาตรฐาน อายุ วุฒิ และประสบการณ์ของครูผู้สอน มีผลต่อพฤติกรรมการสอน บัญชีการสอนของครูคือไม่
เคยได้รับการอบรม มีหน้าที่อื่นต้องรับผิดชอบ สื่อในโรงเรียนมีจำกัด และไม่สามารถสอนได้คลอบ เนื้อหา
ทั้งหมด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา
สาขาวิชา ..... การสอนภาษาไทย
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อินทร์พรหม

THITIMA CHAROENKOOL : A SYNTHESIS OF MASTER'S THESES IN THAI LANGUAGE INSTRUCTION FROM B.E. 2518 - 2530. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. SAIJAI INDRAMBARAYA, 189 PP. ISBN 974-577-533-9

The purpose of this research was to synthesize master's theses concerning Thai language instruction from B.E. 2518 - 2530. The total amount of 455 theses were synthesized as follows: 70 theses were quantitatively analyzed by Meta-technique and 385 theses were qualitatively analyzed. The research constructed 2 sets of synthesis criteria consisted of thesis-characteristic-evaluation form and thesis-qualification-evaluation form. The data were analyzed by means of frequency distribution according to type of content, research methodology, population condition and location, obtained grade, institute and printed year. The findings were as follows:

1. The master theses in Thai language instruction were studied most in B.E. 2530. Most of them were on innovative technology and instructional media. The research methodology mostly used were experimental research. The population were mostly lower secondary education level students in only one province. Most of the theses were evaluated at the good level. Only ten theses were evaluated at the pass level.

2. The findings of quantitative synthesis were as follows: learning achievement of the students taught by instructional media emphasizing individual differences, using exercises, the student center, using stimulation and various instructional techniques was higher than that of the students taught by the conventional one. It was found that the average of relationship coefficient between Thai language learning and the speaking, reading and writing skills was 0.66 and the variance was 0.042.

3. The finding of qualitative synthesis, it was found that the content of curriculum was highly compatible with the objectives of curriculum and the content should be improved in order to be suitable for levels of students and become more interesting. The textbooks should be compact and durable. Most of the new methods and techniques of Thai teaching should help students gain higher achievement. The instructional media produced by the researchers were effective according to standard criteria. The teachers' ages, educational background and experiences had effects on teaching behaviors. The problems of teachers were lack of training, other duties assigned, limited instructional media, and their inability to teach in accordance with all the contents.

ภาควิชา ..... มัชฌมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... การสอนภาษาไทย .....
ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... โสภ 10/1/90 .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ส.จ. ส.จ. ส.จ. ส.จ. ส.จ. .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงไปได้โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ อันทิรมพรรษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และกำลังใจ ในการวิจัยโดยตลอด ผู้วิจัยมีความเคารพรัก เกิดทุนด้วยความจริงใจ และซาบซึ้งในพระคุณ เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิบูลศรี วาสนสัมพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์นา อุกฤษรัตน์ และอาจารย์นรทนิษฐ์ ศิริสมบูรณ์เวช ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ ตรวจข้อบกพร่อง และกรุณาเมตตา ให้คำแนะนำ แก่ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชำตรี เมืองนาโหนด ศาสตราจารย์ ดร. อุกุมพร จามรمان อาจารย์ ดร. ศิริวิทยา นวลสุวรรณ อาจารย์ไมตรี สมบูรณ์ และ อาจารย์ทิพย์อาภา บุญรัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจและให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง แบบสรุปรายละเอียดวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของอาจารย์ทุกท่านไว้ด้วยความเคารพยิ่ง ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย บางส่วน ในการทำวิจัยครั้งนี้

สิ่งที่จะขอสำนึกไว้ตลอดชีวิต คือความรักอันยิ่งใหญ่ของแม่ สามี และน้อง ที่ให้ ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของผู้วิจัย และพระคุณนี้ย่อมอยู่นอกเหนือกว่าคำกล่าวใดๆ ทั้งสิ้น

ขอขอบคุณ คุณไพร์เคย์ ประมวลรัตน์ และเพื่อนๆ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่ได้ ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

น้ำใจไหลหลังในครั้งนี้
ปลาบปลื้มค้ำชูน้ำใจ

เกินที่แทนทศให้หมดได้
ขอให้รับตอบค่าขอบคุณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฐิติมา เจริญกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย.....	6
การสังเคราะห์งานวิจัย.....	8
การพัฒนาการของการสังเคราะห์การวิจัย.....	9
ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย.....	11
วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
ตัวอย่างประชากร.....	42
เครื่องมือในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะต่างๆ ไปของวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย.....	55
	ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณ.....	62
	ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ.....	72
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	94
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
	สรุปผลการวิจัย.....	95
	อภิปรายผลการวิจัย.....	99
	ข้อเสนอแนะ.....	103
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	104
	บรรณานุกรม.....	105
	ภาคผนวก	109
	ก. รายชื่อวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย.....	110
	ข. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	163
	ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	169
	ง. ความเที่ยงและความตรงในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	171
	จ. ตัวอย่างการคำนวณ.....	174
	ฉ. รายชื่อผู้วิจัยที่เป็นเจ้าของวิทยานิพนธ์นำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณ.....	183
	ช. รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของเนื้อหาสาระที่ใช้ในการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และเชิงคุณลักษณะ.....	186
	ประวัติผู้เขียน.....	189

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.	จำนวนวิชานិพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในช่วง ปีพ.ศ. 2518-2530 จำนวนคำถามสถาบันอุดมศึกษา ที่ผลิต.....	42
2.	จำนวนและร้อยละของวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอน ภาษาไทยจำนวนคำถามปีที่พิมพ์เผยแพร่และแหล่งที่ผลิต.....	55
3.	จำนวนและร้อยละของวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย จำนวนคำถามระดับการศึกษาที่ทำวิจัยและแหล่งที่ผลิต.....	57
4.	จำนวนและร้อยละของวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอน ภาษาไทยจำนวนคำถามระเบียบวิธีวิจัยและแหล่งที่ผลิต.....	58
5.	จำนวนและร้อยละของวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย จำนวนคำถามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและแหล่งที่ผลิต.....	59
6.	จำนวนและร้อยละของวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย จำนวนคำถามตัวอย่างประชากรและแหล่งที่ผลิต.....	60
7.	จำนวนและร้อยละของวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย จำนวนคำถามแหล่งที่อยู่ของประชากรและแหล่งที่ผลิต.....	61
8.	จำนวนวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย จำนวนคำถามเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องและผลการประเมินคุณภาพ.....	62
9.	จำนวนวิชานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ที่นำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณ จำนวนกลุ่มคำถามวิจัย.....	64
10.	ค่าผลมาตรฐานของวิชานิพนธ์แต่ละเล่ม ค่าเฉลี่ยของ ผลมาตรฐานและความแปรปรวนของผลมาตรฐานด้วยวิธีสอนที่ใช้สื่อ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลกับวิธีสอนแบบปกติ.....	65
11.	ค่าผลมาตรฐานของวิชานิพนธ์แต่ละเล่ม ค่าเฉลี่ยของ ผลมาตรฐานและความแปรปรวนของผลมาตรฐานด้วยวิธีสอนที่ใช้ แบบฝึก และไม่ใช้แบบฝึก.....	66
12.	ค่าผลมาตรฐานของวิชานิพนธ์แต่ละเล่ม ค่าเฉลี่ยของ ผลมาตรฐาน และความแปรปรวนของผลมาตรฐาน ด้วยวิธีสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง กับวิธีสอนแบบปกติ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13. ค่าผลมาตรฐานของวิชานិพนธ์แต่ละเล่ม ค่าเฉลี่ยของผลมาตรฐานและความแปรปรวนของผลมาตรฐาน ด้วยวิธีสอนโดยวิธีใช้สิ่งเร้ากับวิธีสอนแบบปกติ.....	69
14. ค่าผลมาตรฐานของวิชานิพนธ์แต่ละเล่ม ค่าเฉลี่ยของผลมาตรฐานและความแปรปรวนของผลมาตรฐาน ด้วยวิธีสอนโดยวิธีใช้เทคนิคการสอน (เกม-เพลง) กับวิธีสอนแบบปกติ.....	70
15. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่ปลอดจากความคลาดเคลื่อนจากการวัด ค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าขนาดของผลและความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และความเที่ยงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์.....	71
16. จำนวนวิชานิพนธ์ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับหลักผู้คร หนังสือเรียนและเนื้อหาวิชาจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	75
17. จำนวนวิชานิพนธ์ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	77
18. จำนวนวิชานิพนธ์ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	80
19. จำนวนวิชานิพนธ์ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	82
20. จำนวนวิชานิพนธ์ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูและนักเรียนจำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	86
21. จำนวนวิชานิพนธ์ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการเรียนการสอน จำแนกตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	91
22. ความตรงของการบันทึกตามแบบสรุปรายละเอียดวิชานิพนธ์.....	172
23. ความเที่ยงของการบันทึกตามแบบสรุปรายละเอียดวิชานิพนธ์.....	172
24. ความตรงของการประเมินคุณภาพวิชานิพนธ์.....	173